

بررسی رابطه بین تخصص مالی، جنسیت کمیته حسابرسی و مدیریت سود

مهرداد صدرآرا^{۱*}، محسن محمدنوربخش لنگرودی^۲، عبدالله مهاجری^۳

۱- استادیار حسابداری دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه مهرآستان، آستانه، ایران

۳- دانشجوی کارشناس ارشد حسابداری، غیرانتفاعی راهبرد شمال، رشت، ایران

خلاصه

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی رابطه بین تخصص مالی، جنسیت کمیته حسابرسی و مدیریت سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. در این پژوهش، معیارهای تنوع جنسیتی کمیته حسابرسی، تخصص مالی و اندازه کمیته حسابرسی، اندازه و استقلال هیئت مدیره به عنوان متغیرهای مستقل انتخاب شده و رابطه آنها با مدیریت سود مورد بررسی قرار گرفت. جهت اندازه گیری مدیریت سود از مدل تعدیل شده دیچو و دیچف (۲۰۰۲) که توسط مک نیکولز ارایه گردید، استفاده شده است. به منظور آزمون فرضیه های پژوهش، تعداد ۶۰۰ مشاهده (شرکت-سال) در دوره زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ انتخاب و با استفاده از روش تجزیه و تحلیل رگرسیونی مبتنی بر داده های تابلویی مورد مطالعه قرار گرفت. بر اساس نتایج حاصل از تحلیل فرضیات می توان بیان نمود که در سطح اطمینان ۹۵ درصد تخصص مالی کمیته حسابرسی تأثیر منفی و معناداری بر مدیریت سود دارد یعنی افزایش تخصص مالی کمیته حسابرسی موجب کاهش مدیریت سود می گردد. جنسیت کمیته حسابرسی تأثیر معناداری بر مدیریت سود ندارد. همچنین نسبت کارشناسان مالی زن کمیته حسابرسی تأثیر معناداری بر مدیریت سود ندارد ولی نسبت کارشناسان مالی مرد کمیته حسابرسی تأثیر معناداری بر مدیریت سود دارد، این یافته نشان دهنده این است که نسبت کارشناسان مالی مرد کمیته حسابرسی تأثیر بیشتری نسبت به کارشناسان مالی زن بر مدیریت سود دارند.

کلمات کلیدی: کمیته حسابرسی، مدیریت سود، تنوع جنسیتی، تخصص مالی.

۱. مقدمه

کمیته حسابرسی نقش کلیدی در نظارت، کنترل و مشاوره مدیریت هر سازمانی در اجرای سیستم های حسابداری داخلی و تهیه صورت های مالی ایفا می کند [۱ و ۲]. مطابق با نظر کلین^۱ (۲۰۰۲)، اعضاء کمیته حسابرسی در نقش خود به عنوان ناظر فرآیند گزارش مالی شرکت به طور منظم با مدیران و حسابرسان شرکت برای بررسی صورت های مالی شرکت، فرآیند حسابرسی و کنترل حسابداری داخلی ملاقات می کنند. به منظور جلوگیری از رسوایی های حسابداری در بسیاری از شرکت های دنیا، امروزه در اکثر کشورها برخی از اعضاء کمیته حسابرسی باید تخصص مالی داشته باشند [۳ و ۴].

¹- Klein